

POSTANOWIENIE

Dnia 24 września 2025 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Waldemar Płóciennik

na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.
po rozpoznaniu w Izbie Karnej w dniu 24 września 2025 r.,
sprawy **T. R.**
oskarżonego z art. 217 § 1 k.k.
z powodu kasacji wniesionej przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego
od wyroku Sądu Okręgowego w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia 24 stycznia 2025 r., sygn. akt IV Ka 459/24,
utrzymującego w mocy wyrok Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu
z dnia 26 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 532/22,

p o s t a n o w i ł

- 1. oddalić kasację jako oczywiście bezzasadną,**
- 2. obciążyć oskarżyciela prywatnego B. U.**
kosztami sądowymi postępowania kasacyjnego.

UZASADNIENIE

T. R. został oskarżony o to, że:

„I. w dniu 26 grudnia 2019 r. około godziny 3:00 na przydrożnym pasie zieleni
naprzeciwko nieruchomości przy ul. [...] w M. naruszył nietykalność cielesną B. U.
poprzez przyduszenie mu kolanem klatki piersiowej, przytrzymywanie mu jedną
ręką przedramienia oraz kilkukrotne uderzenie go drugą ręką w skroń, tj. o czyn z
art. 217 § 1 k.k.,

II. w dniu 7 maja 2021 r. w G. pomawiał B. U. poprzez rozgłaszanie na Sali sądowej oraz przy innych okazjach związanych z toczącymi się postępowaniami sądowymi nieprawdziwych informacji, a mianowicie, że próbował wykorzystać seksualnie J. R., co doprowadziło do poniżenia B. U. w opinii publicznej, tj. o czyn z art. 212 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k.”.

Wyrokiem z dnia 26 czerwca 2023 r., sygn. akt II K 532/22, Sąd Rejonowy w Międzyrzeczu,

1. na podstawie art. 17 § 1 pkt 6 k.p.k. w zw. z art. 101 § 2 k.k. postępowanie karne w stosunku do oskarżonego T. R. w zakresie czynu opisanego w punkcie I aktu oskarżenia umorzył;
2. uniewinnił oskarżonego od dokonania czynu opisanego w punkcie II.

Orzeczenie Sądu pierwszej instancji w całości zaskarżył pełnomocnik oskarżyciela prywatnego, zarzucając:

I. na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. oraz art. 438 pkt 1a k.p.k., w zakresie pkt I „obrazę przepisów prawa materialnego tj.: art. 15 zzz¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy zgodnie z treścią powołanego przepisu w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 6 miesięcy po ich odwołaniu nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe, a zatem nie nastąpiło przedawnienie karalności czynu zarzucanego oskarżonemu w pkt 1;

- a w konsekwencji naruszenie przez Sąd I instancji art. 17 § 1 pkt 6 k. p. k. w zw. z art. 101 § 2 k. k. poprzez ich niewłaściwe zastosowanie i umorzenie postępowania co do zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 217 § 1 k. p. k.”;

II. na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. oraz art. 438 pkt 2 k.p.k., w zakresie pkt II „obrazę przepisów postępowania, która mogła mieć wpływ na treść wyroku tj. art. 7 k.p.k. poprzez błędną ocenę dowodów, sprzeczną z zasadami doświadczenia życiowego, polegającą na niewłaściwej ocenie przez Sąd I instancji dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy Prokuratury Rejonowej w Międzyrzeczu [...],

dokumentów w sprawie II K 537/20 Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu oraz wyroków sądu wraz z uzasadnieniami, poprzez niewłaściwe przyjęcie, że z w/w dokumentów wynika, iż przebieg zdarzenia, które miało miejsce w dniu 26 grudnia 2019 r. w M., w mieszkaniu położonym przy ul. [...] był taki, że <<tylko dzięki przytomnemu zachowaniu się J. R. pokrzywdzony nie zrealizował swojego zamiaru doprowadzenia jej siłą do obcowania płciowego>>, w sytuacji, gdy z treści w/w dokumentów nie wynika taka okoliczność, a oskarżyciel prywatny nigdy nie został skazany ani nawet oskarżony o usiłowanie zgwałcenia J. R.”;

III. na podstawie art. 427 § 1 k.p.k. oraz art. 438 pkt 3 k.p.k., w zakresie pkt II „błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę orzeczenia, który miał wpływ na treść wyroku, polegający na błędnym przyjęciu, że w przedmiotowej sprawie nie można oskarżonemu czynić zarzutu pomówienia, ponieważ nie pomówił on pokrzywdzonego tylko przekazał prawdziwą informację o niestosownym zachowaniu oskarżyciela prywatnego względem jego żony i nie można karać nikogo za mówienie prawdy, w sytuacji, gdy oskarżony pomawiał oskarżyciela prywatnego o chęć wykorzystania seksualnego jego żony przy użyciu przemocy oraz nazywał go gwałtcielem, co stanowi przekazanie nieprawdziwych informacji, ponieważ oskarżyciel prywatny nigdy nie został skazany ani nawet oskarżony o usiłowanie zgwałcenia J. R., a śledztwo prowadzone w tym kierunku zostało umorzone wobec braku znamion czynu zabronionego i jak wynika z treści uzasadnienia postanowienia o umorzeniu śledztwa z dnia 30 kwietnia 2020 r., sygn. akt [...]: <<nie można uznać, że B. U. zastosował wobec J. N. jakąkolwiek formą przemocy>>, <<obiektywnie oceniając zaistniałą sytuację żadna okoliczność przypisana przez pokrzywdzoną nie świadczy o podtekście seksualnym B. U. w dniu zdarzenia>>, <<zamiaru sprawcy nie można domniemywać i należy go wykazać na podstawie obiektywnych okoliczności zdarzenia>>, <<ustalone okoliczności nie pozwalają na wykazanie, że B. U. zamierzał dokonania gwałtu na J. N. [obecnie R.]>>.”

Odwołując się do tych zarzutów pełnomocnik oskarżyciela prywatnego wniósł o:

1) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt I poprzez uznanie oskarżonego T. R. za winnego zarzucanego mu czynu z art. 217 § 1 k. k. i wymierzenie mu za ten czyn

kary jednego roku pozbawienia wolności oraz zobowiązanie oskarżonego do zapłaty zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 10.000 zł,

2) zmianę zaskarżonego wyroku w pkt II poprzez uznanie oskarżonego T. R. za winnego zarzucanego mu czynu z art. 212 § 1 k. k. w zw. z art. 12 k. k. i wymierzenie mu za ten czyn kary dwóch lat ograniczenia wolności z obowiązkiem wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne w wymiarze 40 godzin miesięcznie oraz zobowiązanie oskarżonego do zapłaty zadośćuczynienia na rzecz pokrzywdzonego w kwocie 10.000 złotych,

ewentualnie

3) uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt I oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji,

4) uchylenie zaskarżonego wyroku w pkt II oraz przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji.

Odpowiadając pisemnie na apelację pełnomocnika oskarżyciela prywatnego, obrońca oskarżonego wniósł o utrzymanie w mocy zaskarżonego wyroku.

Po przeprowadzeniu postępowania odwoławczego, Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim, wyrokiem z dnia 24 stycznia 2025 r., sygn. akt IV Ka 459/24, utrzymał w mocy zaskarżone orzeczenie.

We wniesionej kasacji, zaskarżając wyrok w całości, pełnomocnik oskarżyciela prywatnego, na podstawie art. 523 § 1 i art. 526 § 1 k.p.k. zarzucił:

„1) rażącą obrazę przepisów prawa materialnego tj. art. 15 zzz¹ ust. 1 i 2 ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych, poprzez jego niezastosowanie, w sytuacji gdy zgodnie z treścią powołanego przepisu w okresie obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, ogłoszonego z powodu COVID-19, oraz w okresie 6 miesięcy po ich odwołaniu nie biegnie przedawnienie karalności czynu oraz przedawnienie wykonania kary w sprawach o przestępstwa i przestępstwa skarbowe, a zatem nie nastąpiło przedawnienie karalności zarzucanego oskarżonemu czynu z art. 217 § 1 k. p. k.,

2) rażącą obrazę przepisów postępowania tj. art. 7 k. p. k. i art. 410 k. p. k. poprzez błędną ocenę dowodów ujawnionych w toku rozprawy głównej, sprzeczną z

zasadami doświadczenia życiowego, polegającą na niewłaściwej ocenie przez Sąd II instancji dokumentów zgromadzonych w aktach sprawy Prokuratury Rejonowej w Międzyrzeczu [...], dokumentów w sprawie II K 537/20 Sądu Rejonowego w Międzyrzeczu, wyroków sądu wraz z uzasadnieniami i zeznań oskarżyciela prywatnego, poprzez niewłaściwe przyjęcie, że z w/w dokumentów i zeznań wynika, iż zachowanie oskarżonego nie mogło wyczerpywać znamion przestępstwa z art. 212 § 1 k. k., a w szczególności, że <<oskarżony nie mógł zeznawać niezgodnie z prawdą czy też zatajać informacje uzyskane od innych osób, bowiem naraziłby się tym samym na odpowiedzialność karną>>.

3) rażąco obrazę przepisów postępowania tj. art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz 457 § 3 k.p.k. poprzez brak wskazania, jakie fakty Sąd II instancji uznał za udowodnione lub nieudowodnione, na jakich w tej mierze oparł się dowodach i dlaczego nie uznał dowodów przeciwnych”.

Skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Gorzowie Wielkopolskim.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Wniesiona przez pełnomocnika oskarżyciela prywatnego kasacja jest oczywiście bezzasadna, co pozwoliło na jej oddalenie na posiedzeniu w trybie art. 535 § 3 k.p.k.

Zagadnienie przedawnienia karalności czynu z art. 217 § 1 k.k. było przedmiotem rozważań, zarówno na etapie postępowania pierwszoinstancyjnego, jak i w postępowaniu odwoławczym - w związku z zarzutem podniesionym w pkt I apelacji. Sąd Okręgowy podzielił stanowisko Sądu Rejonowego, iż w zakresie tego czynu doszło do przedawnienia jego karalności, a swoje rozważania zawarł w uzasadnieniu wyroku, jednocześnie wskazując na częściowo błędne założenie przyjęte w tym zakresie przez Sąd Rejonowy. Sąd odwoławczy w sposób szczegółowy rozważył i wskazał dlaczego podniesiony przez pełnomocnika oskarżyciela zarzut nieprzedawnienia karalności czynu z art. 217 § 1 k.k. jest niezasadny. W ocenie Sądu Najwyższego niecelowe jest powtarzanie argumentacji przedstawionej w części 3.1 formularza uzasadnienia, stąd zainteresowane strony należy odesłać do jego lektury, zwłaszcza, iż kasacja nawet nie stara się wykazać,

że pogląd prawny sądu odwoławczego jest błędny. Warto również dodać, że Sąd odwoławczy nie mógł dopuścić się obrazy prawa materialnego, ponieważ go nie stosował (utrzymał wyrok Sądu pierwszej instancji w mocy), natomiast zarzutów związanych z wykładnią prawa w istocie nie podniesiono.

Niezasadny jest podnoszony w pkt 2 kasacji zarzut rażącego naruszenia art. 7 k.p.k. i art. 410 k.p.k. Sąd Okręgowy w Gorzowie Wielkopolskim nie dokonywał samodzielnych ustaleń faktycznych, nie oceniał także na nowo zgromadzonego materiału dowodowego, stąd też nie mógł w sprawie obrazić art. 7 k.p.k. Nie znalazł również żadnych podstaw do zakwestionowania dokonanej przez Sąd Rejonowy oceny dowodów, jak i poczynionych w oparciu o nią ustaleń faktycznych. Nie sposób również uznać, iż dopuścił się w tym kontekście naruszenia art. 410 k.p.k., w sytuacji gdy obraza tego przepisu może polegać na oparciu wyroku na okolicznościach nie ujawnionych w toku rozprawy głównej albo pominięciu przy wyrokowaniu okoliczności wynikających z przeprowadzonych dowodów, a żadna z tych sytuacji w niniejszej sprawie nie miała miejsca, w szczególności w postępowaniu odwoławczym.

Niezasadny jest także zarzut naruszenia art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. oraz art. 457 § 3 k.p.k. Po pierwsze, przepis art. 424 § 1 pkt 1 k.p.k. nie ma zastosowania do uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, utrzymującego w mocy wyrok sądu pierwszej instancji. Po drugie, do naruszenia art. 457 § 3 k.p.k., który odnosi się do uzasadnienia wyroku sądu odwoławczego, może dojść wówczas, gdy sąd ten nie poda czym kierował się wydając wyrok oraz dlaczego uznał zarzuty i wnioski za zasadne bądź niezasadne, albo gdy wprowadzi to uczyni, lecz w sposób rażąco sprzeczny z wymaganiami wynikającymi z tego przepisu, co w sprawie nie miało miejsca. Po trzecie, kasacja może być uwzględniona, gdy zaistniałe uchybienie miało charakter rażący i mogło mieć istotny wpływ na treść wyroku. Uzasadnienie wyroku ma charakter następczy, zatem, z założenia, nie może mieć wpływu na treść orzeczenia, a ponadto – zgodnie z art. 537a k.p.k. – nie można uchylić wyroku sądu odwoławczego tylko z tego powodu, że jego uzasadnienie nie spełnia wymogów określonych w art. 457 § 3 k.p.k.

Na koniec należy przypomnieć, że postępowanie kasacyjne ma charakter sformalizowany. Sąd Najwyższy rozpoznaje sprawę w granicach zaskarżenia i

podniesionych zarzutów. Postępowanie to nie ma charakteru instancyjnego, zatem nie można oczekiwać, że Sąd Najwyższy będzie weryfikował, niezależnie od podniesionych zarzutów, ocenę dowodów, wynikające z nich ustalenia faktyczne i zastosowane prawo, w szczególności, że kasacja, wywiedziona przecież na niekorzyść, nie zarzuca, iż Sąd odwoławczy nie skontrolował zaskarżonego orzeczenia poza granicami zaskarżenia, choćby w płaszczyźnie art. 440 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze, kasację pełnomocnika oskarżyciela prywatnego uznać należało za oczywiście bezzasadną i oddalić ją na posiedzeniu.

[J.J.]

[r.g.]